

27.6.2018

Yrityskaupan hyväksyminen: Kesko Oyj / Kalatukku E. Eriksson Oy

Kilpailu- ja kuluttajavirastolle ("KKV") on 1.6.2018 ilmoitettu järjestely, jossa Kesko Oyj hankkii 100 prosenttia Kalatukku E. Erikssonin osakekannasta ja saa kaupan myötä yksinomaisen määräysvallan Kalatukku E. Eriksson Oy:ssä.

Kesko Oyj ("Kesko") on suomalainen kaupan alan pörssiyhtiö, joka toimii koko Suomen alueella päivittäistavarakaupassa, rakentamisen ja talotekniikan kaupassa sekä autokaupassa.

Keskon päivittäistavarakaupan toimialaan kuuluva Kespro-liiketoimintayksikkö ("Kespro") on Foodservice-palvelujen (ent. HoReCa) tarjoaja ja tukkukauppa Suomessa. Kesprolla on oma hankinta-, myynti- ja markkinointiorganisaatio, joka tuottaa Kespron Foodservice-asiakkaiden tarvitsemia palveluita erillään Keskon muusta päivittäistavarakaupasta. Kespron hankintaorganisaatio tekee omat sopimukset ja neuvottelee itsenäisesti kauppaehdot tavarantoimittajien kanssa. Ilmoitettu yrityskauppa liittyy Kespron liiketoimintaan.

Kalatukku E. Eriksson Oy ("Eriksson") harjoittaa kalojen ja äyriäisten jalostamista sekä jalostamiensa ja välittämiensä tuotteiden myyntiä muun muassa tukkukaupan toimijoille sekä Foodservice- että päivittäistavarakaupan kanaviin. Eriksson palvelee asiakkaita lähinnä pääkaupunkiseudulla. Yritys on keskittynyt erityisesti korkeasti jalostettuihin tuoretuotteisiin, kuten käsin leikattuihin fileisiin ja annospaloihin, sushiiin, catering-tuotteisiin sekä rapuihin ja mäteihin. Yritys toimittaa asiakkailleen myös vähemmän jalostettuja tuotteita (raaka-aineita), kuten norjalaista lohta.

Järjestelyssä Erikssonin jalostusliiketoiminnan kapasiteetti tulee ensisijaisesti Kespron liiketoiminnan käyttöön ja Erikssonin liiketoimintaa on tarkoitus laajentaa Kespron valtakunnallista logistiikkaverkostoa hyödyntäen nykyisestä lähinnä pääkaupunkiin painottuneesta Foodservice-liiketoiminnasta koko Suomen kattavaksi Foodservice-liiketoiminnaksi.

Kala- ja äyriäistuotteiden arvoketju muodostuu ilmoittajan mukaan i) alkutuotannosta (kasvatus/kalastus), ii) jalostuksesta, iii) tukkumyynnistä ja iv) myynnistä loppuasiakkaille Foodservice- ja päivittäistavarakaupan kanavissa.

Kesko ja Eriksson toimivat ilmoittajan mukaan pääosin kala- ja äyriäistuotteiden arvoketjun eri tasoilla. Kumpikaan yrityskaupan osapuolista ei toimi kalan alkutuotannossa. Eriksson toimii kalan jalostuksessa ja hankkii tarvit-

27.6.2018

semansa jalostamattomat kalatuotteet alkutuottajilta. Keskolla puolestaan ei ole jalostusliiketoimintaa, vaan se toimii tuoretuotteiden (mukaan lukien kala- ja äyriäistuotteiden) tukkumyyjänä Foodservice- ja päivittäistavara-kaupan kanaviin ja tätä liiketoimintaa varten se ostaa jalostettuja kala- ja äyriäistuotteita niiden jalostajilta. Keskon näkökulmasta Eriksson on yksi sen tavarantoimittajista.

Yrityskaupan ilmoittajan mukaan relevantteina tuotemarkkinoina järjestelyn kannalta on pidettävä *kala- ja äyriäistuotteiden jalostamista sekä jalostettujen kala- ja äyriäistuotteiden tukkumyyntiä*.

Yrityskaupan ilmoittajien näkemyksen mukaan sekä *kala- ja äyriäistuotteiden jalostamisen markkina että jalostettujen kala- ja äyriäistuotteiden tukkumyynnin markkina* on maantieteelliseltä laajuudeltaan valtakunnallinen.

Tuoreen kalan säilyvyys on alkutuotannosta lukien noin kaksi viikkoa. Kalastusta seuraavan vuorokauden aikana kala tyypillisesti kuljetetaan kalajalostamoon, jossa se fileoidaan. Näin on riippumatta siitä, onko alkutuotanto kotimaista tai esimerkiksi norjalaista. Kun kala on fileoitu, se on valmis toimitettavaksi asiakkaalle. Kalajalostajat tyypillisesti toimittavat kalatuotteet asiakkailleen (vähittäis- ja Foodservice-sektorilla) 24 tai 48 tunnin sisällä tilaushetkestä.

Viraston selvitysten mukaan jalostajan tuotantotilojen ja asiakkaan toimipisteen välisellä kuljetusetäisyydellä Suomen sisällä ei ole merkitystä. Tuoretta kalaa ja äyriäisiä, mukaan lukien pitkälle jalostettuja kala- ja äyriäistuotteita, hankitaan eri puolille Suomea riippumatta siitä, missä jalostajan tuotantolaitos sijaitsee.

Kala- ja äyriäistuotteiden jalostamisen markkinoiden koko myynnin arvon perusteella oli vuonna 2017 ilmoittajan arvion mukaan noin [600-700]¹ miljoonaa euroa, josta Erikssonin markkinaosuus oli [0–10] prosenttia. Keskolla ei ole jalostusliiketoimintaa.

Jalostettujen kala- ja äyriäistuotteiden tukkumyynnin markkinoiden koko myynnin arvon perusteella oli vuonna 2017 ilmoittajan mukaan noin [400-500] miljoonaa euroa, josta osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus oli [30–40] prosenttia.

Ilmoittajan mukaan kyseessä on pääosin eri tuotannon tasoilla toimivien yritysten välinen vertikaalinen yrityskauppa eikä yrityskaupalla sillä tule olemaan merkittävää vaikutusta kala- ja äyriäistuotteiden jalostamisen tai näiden tukkumyynnin markkinoilla. Yrityskauppa ei siten ilmoittajan mukaan aiheuta kilpailuongelmia.

¹ Hakasulkeisiin merkityissä kohdissa tieto tai tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

27.6.2018

Eräs lausunnonantaja on ilmaissut huolensa tarjonnan kapenemisesta pitkälle jalostettujen kala- ja äyriäistuotteiden tukkumarkkinalla. Lausunnonantajan mukaan markkinalle ei Etelä-Suomessa tai pääkaupunkiseudulla jäisi muita sellaisia tavarantoimittajia, joilla olisi käytössään Erikssonin kala- ja äyriäistuotteiden jalostuskoneistoa ja arvoketjua vastaava koneisto tai osaaminen. Lausunnonantajan mukaan toteutuessaan yrityskauppa vaikeuttaa laadukkaiden jalostettujen kala- ja äyriäistuotteiden saatavuutta ja toimitusvarmuutta ja siten estää kilpailua ja heikentää kuluttajan asemaa.

KKV on arviossaan kiinnittänyt huomiota Erikssonin markkina-asemaan kala- ja äyriäistuotteiden jalostamisen sekä jalostettujen kala- ja äyriäistuotteiden tukkumyynnin markkinoilla, mukaan lukien pitkälle jalostettujen kala- ja äyriäistuotteiden tukkumarkkinoilla. Viraston selvitysten mukaan markkinoilla toimii useita vaihtoehtoisia ja kilpailukykyisiä tavarantoimittajia. Kaikki suurimmat kala- ja äyriäistuotteiden jalostajat Suomessa, kuten Finnish Freshfish Oy, AB Chipsters Food Oy, Arvo Kokkonen Oy, Leroy Finland Oy, Kalaneuvos Oy, Hätälä Oy ja Heimon Kala, toimittavat vastaavia tuotteita kuin Eriksson.

Yrityskaupan ilmoittajan mukaan [...]. Ilmoittajan mukaan [...].

Kun otetaan huomioon yrityskaupan osapuolten toiminnan vähäinen päällekkäisyys, Erikssonin markkina-asema sekä kilpailevien toimijoiden huomattava lukumäärä, Kilpailu- ja kuluttajaviraston arvion mukaan yrityskauppa ei estä kilpailua olennaisesti Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla kilpailulain (948/2011) 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla.

Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto hyväksyy yrityskaupan, jossa Kesko Oy hankkii 100 prosenttia Kalatukku E. Erikssonin osakekannasta ja saa kaupan myötä yksinomaisen määräysvallan Kalatukku E. Eriksson Oy:ssä.

Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24, 25 ja 26 §.

Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

Lisätietoja päätöksestä antaa erikoistutkija Anu Ala-Outinen, puhelin 029 505 3010, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

27.6.2018

Ylijohtaja

Timo Mattila

Erikoistutkija

Anu Ala-Outinen